

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Martin Coborn
Länsjurist
010-2233425
Martin.Coborn@lansstyrelsen.se

Yttrande

1(3)

2017-08-29

211-5366-2017

Länsstyrelsen i Dalarnas län
dalarna@lansstyrelsen.se

Synpunkter på remissen En ny kamerabevakningslag, SOU 2017:55; ert dnr 211-6958-2017

Länsstyrelsen i Uppsala län har getts möjlighet att lämna kommentarer till Länsstyrelsen i Dalarnas län på utredningen En ny kamerabevakningslag.

Länsstyrelsen önskar lämna följande kommentarer. Vi överlåter till Länsstyrelsen i Dalarnas län att bedöma om de ska skickas med deras yttrande eller inte.

Tillsynsmyndighet enligt kamerabevakningslagen

Länsstyrelsen i det län där övervakningen sker bör vara tillsynsmyndighet enligt kamerabevakningslagen. I uppdraget som tillsynsmyndighet ligger även att pröva ansökningar om tillstånd till kameraövervakning.

Länsstyrelsen i Uppsala län delar inte utredningens bedömning att Datainspektionen är bäst lämpad att utöva tillsyn och tillståndsgivning enligt kamerabevakningslagen. Som utredningen konstaterar har länsstyrelserna en upparbetad kompetens på området och även en god lokalkännedom. Dessa värden ska inte underskattas. Länsstyrelsen ser en uppenbar risk att tillsynen enligt kamerabevakningslagen skulle bli eftersatt om ansvaret flyttades till Datainspektionen. Datainspektionen genomförde under 2016 sin ”största granskning av kameraövervakning på hotell sedan kameraövervakningslagen trädde i kraft”¹ då fem hotell granskades med så kallad skrivbordstillsyn. Detta kan jämföras med länsstyrelserna som under de senaste åren tillsammans genomfört tillsyn av bland annat

- 116 gallerior och 693 butiker (under 2013),
- 195 sjukhus och andra vårdinrättningar (under 2014),
- 132 polisstationer och domstolar (under 2015), samt
- 145 badanläggningar (under 2016).

Lagen ska ge utökade möjligheter att övervaka

Länsstyrelsen anser att utredningens avsikt att den nya lagen ska ge utökade möjligheter att kamerabevaka bör förtydligas ytterligare.

Länsstyrelsen anser att det bör framgå att i de fall då avsikten inte är att övervaka människor ska detta ges särskild betydelse vid intresseavvägningen (jfr 1975/76:194 s.

¹ <http://www.datainspektionen.se/press/nyheter/2017/personal-och-gaster-kameraovervakas-olagligt-pa-hotell/>

2017-08-29

211-5366-2017

22). Detta torde innebära att myndigheters bevakning med t.ex. drönare och åtelkameror ges vidgat utrymme.

Länstyrelsen anser att rätt att spela in och lagra material från bevakningen ska vara huvudregel enligt den nya lagen, i synnerhet i de fall då tillstånd till kamerabevakning ges i syfte att utreda och lagföra brott. Det bör i sådana fall krävas särskilda skäl för att ett tillstånd till kamerabevakning *inte* ska förenas med rätt att spela in och lagra material.

Kan myndigheters verksamhet omfattas av tryckfrihetsförordningen?

Enligt 5 § i förslaget till kamerabevakningslag ska lagen inte gälla vid kamerabevakning som sker i en verksamhet som omfattas av tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen. Även myndigheter bedriver ju verksamhet som omfattas av dessa, t.ex. tryckfrihetsförordningens krav på att myndigheter ska registrera och på begäran tillhandahålla allmänna handlingar.

Om en myndighet använder kamerabevakning i sin verksamhet (t.ex. tillsyn med hjälp av drönare) är det enligt länsstyrelsens mening inte uteslutet att bilder tagna från denna bevakning skett i en verksamhet som omfattas av tryckfrihetsförordningen. Länsstyrelsen saknar ett resonemang kring dessa frågor i utredningen.

Remiss till kommunerna innan tillstånd ges

Det bör tydliggöras i en proposition vad en remiss till aktuell kommun ska ge svar på. I remissvaren från kommunerna som lämnas enligt dagens kameraövervakningslag gör kommunen ofta en egen bedömning av ansökan och antingen tillstyrker eller avstyrker den. Avsikten med att ta in yttrandena från kommunerna, som äldre förarbetsuttalanden får förstås, var dock snarare att säkerställa lokala hänsyn och att den allmänna inställningen på orten skulle vara vägledande för prövningen. Det kan starkt ifrågasättas om den lokala inställningen på orten i dag kommer till uttryck i kommunernas yttranden, eller att dessa ges den hänsyn som var avsett.

Detaljnivån i tillståndsbesluten

Länstyrelsen anser att kraven på vad ett beslut om tillstånd ska innehålla i 14 § förslaget till kamerabevakningslag riskerar att medföra onödiga bekymmer för såväl tillståndshavare som tillsynsmyndigheten. Att dessa beslut ska innehålla villkor avseende ”den utrustning som får användas och var utrustningen får placeras” innebär att tillståndshavaren måste ansöka om ändring av tillståndet så snart kamerautrustningen byts ut eller om en kamera flyttas från en plats till en annan (även om övervakningsområdet är detsamma).

Länstyrelsen anser därför att andra punkten i bestämmelsen kan strykas.

2017-08-29

211-5366-2017

Tidpunkten då tillståndsplikten inträder

I den nuvarande kameraövervakningslagen (och även dess föregångare) träder tillståndsplikten in då en övervakningskamera sätts upp (monteras), oavsett om den används eller inte. I förslaget till ny kamerabevakningslag ska det i stället vara avgörande att kameran används. Detta innebär visserligen vissa förenklingar (särskilt avseende drönare där monteringen av kameran ofta sker redan på fabriken), men kan samtidigt leda till svårigheter för tillsynsmyndigheten. Om det vid tillsyn framkommer att en kamera finns uppsatt "som inte används" blir det svårt för tillsynsmyndigheten att vidta några ytterligare åtgärder. Även om det går att visa att kameran har använts kan tillsynsmyndigheten inte vidta några ytterligare åtgärder om innehavaren meddelar att hen "slutar att använda den". I samma ögonblick som användningen upphör, upphör även tillståndsplikten och därmed även tillsynsmyndighetens möjligheter att förelägga om åtgärd. Den nuvarande ordningen där tillsynsmyndigheten kan förelägga om nedmontering av övervakningskameror, oavsett om dessa används eller inte, anser länsstyrelsen vara att föredra.

"Kamerabevakning" med drönare

Länsstyrelsen anser att fotografering med drönare ska undantas ur kamerabevakningslagen. Denna sorts "bevakning" ligger närmare vanlig fotografering med en handhållen kamera än den som avses i kamerabevakningslagen (och dess föregångare ända tillbaka till lagen om TV-övervakning). I många fall blir det svårt för en sökande att t.ex. kunna redogöra för var utrustningen ska placeras, vilket område som ska bevakas, en bedömning av riskerna för intrång i den personliga integriteten m.m. I dagsläget innehåller många tillstånd till kameraövervakning med drönare villkor om att "bilder på människor ska raderas" eller "drönaren får endast aktiveras på sådan höjd att identifiering av människor inte är möjlig". Med sådana villkor sker det i egentlig mening ingen tillståndsprövning. Oavsett vilket område som skulle vara aktuellt för övervakningen kan det accepteras så länge inga människor omfattas eftersom övervakningen inte innebär något integritetsintrång (under förutsättning att villkoren följs). Det blir i stället en ren tillsynsfråga. Länsstyrelsen anser att resurser inte ska läggas på dessa ansökningar, utan att all drönarfotografering i stället regleras av den kommande dataskyddsförordningen under Datainspektionens tillsyn.

Martin Coborn